

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift
til
den offentlige Examen

i
Bergens Kathedralskole

1871.

Bergen.

J. D. Beyers Bogtrykkeri.

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen

i

Bergens Kathedralskole

1871.

Bergen.

J. D. Beyers Bogtrykkeri.

Efterretninger

om

Bergens Kathedralskole i Skoleaaret
1870—1871.

I.

Da to af Forstanderskabets valgte Medlemmer, de Hrr. Consul Michelsen og Overlæge Dr. Danielssen, som udvalgte til Repræsentanter for Bergens By ved Storthinget, vilde blive fraværende i de første Maaneder af Aaret 1871, udvalgte i Møde af Formænd og Repræsentanter den 29de November 1870 de Hrr. Artillericapitain Angell og Cand. theol., Kløkker Vollan til midlertidigt at fungere som Medlemmer af Forstanderskabet. Som Forstanderskabets Formand under Rectors Fraværelse, der ligeledes var valgt til Storthingsrepræsentant, fungerede Hr. Raadmand Hougé.

Til at udføre de Rectorembedet paahvi-

lende Forretninger under Rectors Fraværelse constitueredes overensstemmende med Skolelovens § 48 ved Kirkedepartementets Skrivelse af 29de Decbr. 1870 Overlærer Bjørset. Rectors Læsetimer besørgedes saaledes, at Overlærer Holfeldt overtog Latin i 7de Klasse og Adjunct Sommerfelt Latin i 6te Klasse mod at afgive det tilsvarende Antal Timer i Latin i 2den Kl. B. til den antagne Vicarius Cand. mag. G. Wiesener. Rector frattraadte sine Forretninger i Anledning af sin forestaaende Afreise den 15de Januar og overtog dem igjen den 15de Mai.

Da det efter Censuren ved Hovedexamen i 1870 viste sig nødvendigt fremdeles at dele saavel 3die som 2den Kl. i to parallele Afdelinger, og paa samme Tid de to nederste Klasser i den nye Middelskole skulde sættes i Gang, blev det fornødent at ansætte en ny Lærer ved Skolen, der da nærmest skulde være Klasselærer i Middelskolens Klasse I. Efter Forslag fra Rector bestemtes Lønnen for denne nye Post til 350 Spd. aarlig. Under

5te Septbr. ansatte Kirkedepartementet Seminarist og Lærer ved Tanks Skole Theodor Valentin de Lange i denne Stilling, hvilken han, da han var bunden ved Tanks Skole, dog ikke tiltraadte førend den 1ste November. Under Ledigheden fra Skoleaarets Begyndelse indtil den nævnte Dag vicarierede som Klasselærer i Middelskolens I. Cand. theol. J. C. Harmens.

Skolens Gymnastiklærer Lieutenant Christie har i den største Del af dette Aar været fraværende som beordret til at gennemgaa et Cursus ved Central-Institutet for Gymnastik m. m. i Stockholm. Han afreiste derhen i de første Dage af September og kom ikke tilbage førend i Slutningen af Mai. I hans Sted har Premier-Lieuten. W. Joys besørget Undervisningen i Gymnastik.

Da Adjunct Johannessens Helbredstilstand i nogen Tid havde været mislig og han af Lægen havde faaet Paalæg om i nogen Tid at afholde sig fra alt aandeligt Arbeide, søgte og erholdt han Tjenstledighed og Tilladelse

til at foretage en Reise i en Tid af noget over en Maaned i Jan. og Febr. d. A. Hans Undervisningstimer i Mathematik besørgedes under hans Fraværelse af Premierlieutenanterne H. Lund og Lie, saaledes at den førstnævnte overtog Timerne i 5te, 4de og 3die Kl. og den sidstnævnte i 7de og 6te Kl. Disse Vicariers Aflønning udrededes efter Skolelovens § 48 sidste Passus af Skolekassen med 36 Skill. for. Timen.

Cand. theol. Gran havde i Begyndelsen af Skoleaaret indtil September Maanedes Udgang Permission fra sin Post som Timelærer for at underkaste sig den praktiske theologiske Examen. Hans Forretninger ved Skolen udførtes imidlertid af Stud. theol. Odland.

Følgende Oversigt viser Forretningernes Fordeling mellem Skolens Lærere i Skoleaaret 1870—71:

1. Rector Geelmuyden læser ugentlig
16 Timer.

Latin i 7de Kl. (7 Timer) og
6te (9).

Er Klasseforstander i 7de og
6te Kl.

2. Overlærer Bjørset 23 Timer.

Latin i 5te (8), Græsk i 7de (5),
6te (5) og 5te (5).

Klasseforstander i 5te Kl.

3. Overlærer Reehorst 23 —

Latin i 4de (8), Græsk i 4de
(5), Historie i 7de (2), 6te (2)
og 4de (2), Geografi i 7de (1),
6te (1) og 4de (2).

Klasseforstander i 4de Kl.

4. Overlærer Holfeldt 23 —

Latin i 3die A (8) og 2den A (9),
Fransk i 7de (1), 6te (2) og
3die A (3).

Klasseforstander i 3die Kl. A.

5. Adjunct Jordan 17 —

Norsk i 3die A (3) og 3die B
(3), Religion i 7de (3), 6te (3),
5te (2) og 4de (2), Skrivning i

4de (1). Desuden Hebraisk i 7de (2) og 6te (2) udenfor den sædvanlige Skoletid.

6. Adjunct Johnsen 22 Timer.

Latin i 3die B (8), Norsk i 7de (3), 6te (3) og 5te (2), Tydsk i 7de (1), 6te (1), 5te (2) og 3die B (2).

Klasseforstander i 3die Kl. B.

7. Adjunct Sommerfelt 22 Timer.

Latin i 2den B (9), Tydsk i 4de (2), Norsk og Tydsk i Middelskolens II (11).

Klasseforstander i Middelsk. II.

8. Adjunct Nielsen 24 Timer.

Fransk i 5te (3), 4de (2) og 3die B (3), Religion i 3die A (2), 3die B (2), 2den A (2) og 2den B (2), Historie i 5te (2) og 2den B (2), Geografi i 5te (2) og 2den B (2).

Klasseforstander i 2den Kl. B.

9. Adjunct Prøys 22 Timer.
 Norsk i 4de (2), 2den A (3) og
 2den B (3), Tydsk i 3die A (2),
 2den A (3) og 2den B (3), Hi-
 storie i 2den A (2), Geografi i
 3die A (2) og 2den A (2).
 Klasseforstander i 2den Kl. A.
10. Adjunct Johannessen 25 —
 Matematik i 7de (3), 6te (4),
 5te (4), 4de (4), 3die A (4) og
 3die B (4), Naturkundskab i
 Middelskolens II (2).
11. Cand. theol. Gran 24 —
 Historie i 3die A (2) og 3die
 B (2), Geografi i 3die B (2),
 Regning i 2den A (3) og 2den
 B (3), og i Middelskolens II:
 Religion (3), Historie (3), Geo-
 grafi (2) og Regning (4).
12. Klasselærer de Lange er Lærer
 i alle Fag og Klasseforstander
 i Middelskolens I.

13. Skrive- og Tegnslærer Bull . 12 Timer.
i 3die og 2den Kl. og i Mid-
delskolens II.
14. Cantor Schediwy 8 —
Sang i alle Klasser.
15. Lieutenant Christie 16 —
Gymnastik i alle Klasser.
16. Skolebestyrer Schmidt 5 —
Engelsk i 7de (2) og 6te (3),
udenfor den sædvanlige Sko-
letid.

III.

Disciplenes Antal udgjorde efter Ind-
bydelsesskriftet for forrige Aar 152. Af disse
udgik til Skoleaarets Slutning 9, saa at An-
tallet af dem, der deltog i den offentlige
Hovedexamen beløb sig til 143.
til Universitetet dimitteredes 13
og efter Examen udmeldtes 7 20.
Igjen 123.
Ved Optagelsesprøven indkom 50.
Tilsammen 173,

med hvilket Antal altsaa Skolen begyndte sin Virksomhed i indeværende Skoleaar. I Aarets Løb ere endvidere optagne 3 Disciple, medens 10 ere udmeldte. Antallet udgjør altsaa for Tiden 166. Af de udmeldte vare 2 Disciple af 6te Klasse, der udgik for hurtigere at gjøre sig færdige til Examen Artium, 2 udgik paa Grund af Forældrenes Fraflytning fra Stedet, 2 angaves at skulle ophøre med Studeringerne, 3 Disciple af Middelskolens II. der i Kundskaber og tildels i Alder stode over det for denne Klasse Normale, udgik for efter privat Undervisning ved næste Optagelsesprøve at aspirere til Latinskolens 3die Klasse.

Afovenanførte Antal 166 ere hjemmehørende:

i Bergens By og Forstæder . . .	141
i Søndre Bergenhus Amt	16
i Nordre do. do.	5
i Stavangers Amt	1
i Romsdals Amt	1
i Nordlands Amt	1
i Finmarkens Amt	1

= 166

Sønner af Handelsmænd og andre næringsdrivende Borgere ere 104, Sønner af Embeds- og Bestillingsmænd 52 (deraf 31 civile, 10 geistlige, 11 militære); 10 Disciple ere Sønner af Landmænd.

Paa Skolens forskjellige Klasser er Antallet fordelt saaledes:

A. I Latinskolen:

7de Klasse	14	
6te do.	13	
5te do.	19	
4de do.	20	
3die do. A	14	
3die do. B	14	
2den do. A	14	
2den do. B	14	122

B. I Middelskolen:

Klasse II	26	
do. I	18	44
		<u>166.</u>

I Skoleaaret har der af Kirkedepartementet været tilstaaet 18 Disciple fri Undervisning og 8 halv Friplads. Renterne af det Bug-

geske Legat, 12 Spd., tildeltes som sædvanligt efter Hovedexamen en af de til Universitetet afgaaende Disciple.

III.

Skolens Omordning overensstemmende med den nye Skolelov af 17de Juni 1869 begyndtes, som i Indbydelsesskriftet for forrige Aar meddelt, fra indeværende Skoleaars Begyndelse med at Middelskolens 2 nederste Klasser sættes i Gang og 1ste Klasse i den gamle Latinskoole bortfaldt. Fra Begyndelsen af Skoleaaret 1871—72 vil Middelskolens III træde i Virksomhed og fra samme Tid Latinskolens 2den Klasse bortfalde.

Hvad der i det nu udløbende Skoleaar er læst og gennemgaaet i de forskjellige Fag i hver af Skolens Afdelinger og Klasser, vil erfares af følgende Oversigt.

A. Latinskoolen.

1. I Latin.

2den Klasse (9 Timer ugentlig): Læst og repeteret: i Afd. A. Phædrus 1 og og 2den

Bog, Corn. Nep. Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon og Lysander; i Afd. B. Phædrus 1ste og 2den Bog, Corn. Nep. Hamilcar, Hannibal, Cimon og Lysander. I begge Afd. Madvigs Grammatik, Formlæren repeteret. Stiløvelser til Indøvelse af de vigtigste Regler i Syntaxen, dels mundtlig, dels skriftlig efter Trojels Materialier, 2 til 3 Gange ugentlig, for største Delen paa Skolen.

3die Klasse (8 Timer): i Afd. A. Phædrus 3die, 4de og 5te Bog, Corn. Nep. Miltiades, Dion og Iphicrates, Cæsar de bell. Gall. 5te Bog og 6te Bog til Cap. 11; i Afd. B. Phædrus 4de og 5te Bog, Corn. Nep. Miltiades, Thrasybulus, Conon, Dion, Iphicrates, Chabrias, Timotheus, Cæsar 1ste Bog. — I begge Afd. Grammatik, Formlæren repeteret, af Syntaxen gjen-nemgaaet de vigtigste Regler, saavel i Casuslæren som i Sætningslæren. — Stile efter Trojel, 1 Gang hjemme, 1 Gang paa Skolen ugentlig.

- 4de Klasse (8 Timer): Cæsar de b. Gall. 6te Bog fra 35te Capitel til Enden, Salusts Catilina, Ciceros 1ste Catilinariske Tale, Ovid. Metam. 11te Bog til Vers 573 efter Eicherts Udvalg. — Madvigs Grammatik § 261 til § 365. En Gang hver Uge skrevet latinsk Stil og i andet Halvaar en Gang om Maaneden en Oversættelse.
- 5te Klasse (8 Timer): Ciceros Catilinariske Taler, Talen pro lege Manilia og Talen pro Archia poeta, Ovid. Metam. 400 Vers. Grammatik 1 Time og skriftlige Arbejder 1 Time ugentlig.
- 6te Klasse (9 Timer): Læst og repeteret Livius 1ste og 2den Bog, Virgils Æncide 1ste og 2den Bog, Ciceros Lælius. I Grammatik er gjeunemgaaet Formlæren og af Syntaxen Casuslæren og Sætningslæren. I første Halvaar er skrevet en Stil og en Oversættelse om Ugen; i andet Halvaar bortfaldt Stilen, og den dertil forhen anvendte Time er benyttet til cur-

rorisk Læsning af Cæsars 5te og 7de Bog.

7de Klasse (7 Timer): I første Halvaar læst Taciti Agricola, Ciceros Lælius og Horrats Od. Bog 1 og 2, samt Epist. Bog 1, Ep. 1—10. Efter Bojesens Antiquiteter Afsnittene om Romerrigets Beboere, om Statsmagten, Finantsvæsenet og Krigsvæsenet. I andet Halvaar er repeteret alt hvad der efter Reglementet for Examen Artium oplægges af Dimittenderne. I begge Halvaar er skrevet en Oversættelse om Ugen hjemme og omtrent hver anden Uge en ex tempore. Cursorisk er læst 3die og 22de Bog af Livius.

2. I Græsk.

4de Klasse (5 Timer): Grammatik: Det vigtigste af Formlæren efter Curtius; af Schenkl's græske Læsebog i første Halvaar enkelte Exempler for at indøve Formlæren, i 2det Halvaar Fablerne og Anekdoterne.

5te Klasse (5 Timer): Læst og repeteret

1 Bog af Xenophons Anabasis og 2 Bøger af Homers Odyssee. Repeteret Formlæren i Grammatiken.

6te Klasse (5 Timer): 9de Bog af Herodot, Platos Apologic. Grammatik.

7de Klasse (5 Timer): I første Halvaar læst Sophokles's Antigone og Demosthenes's Tale om Anliggenderne paa Chersonnes. I andet Halvaar repeteret Grammatiken og det, der skal oplægges til Examen Artium.

3. I Norsk.

2den Klasse (3 Timer): Løkkes Omrids af Grammatiken helt ud. Læsning og Analyse samt Oplæsning og Forklaring af udvalgte Stykker af Jensens Læsebog. Hver Uge Diktat med Indøvelse af Interpunktionen; en Gang om Maaneden Deklamation. Lette Stile, saasom Breve, Omskrivning fra Poesi til Prosa, Beskrivelser.

3die Klasse (3 Timer): hele Løkkes større Grammatik med tilhørende Øvelser, saasom Læsning, Udskrift, Diktat, mundtlig

og skriftlig Analyse, mundtlig og skriftlig Gjengivelse af bekjendte Stykker, smaa originale Fortællinger, Oversættelser, Om-skrivning af Poesi til Prosa, Deklamation.

4de Klasse (2 Timer): Løkkes større Grammatik fra § 150 til Enden. Gjennemlæst og forklaret udvalgte Stykker af Jensens Læsebog. En Gang om Maaneden Diktat og Deklamation. Som Stile er givet Skildringer, Sammenligninger og Besvarelser af lette Opgaver.

5te Klasse (2 Timer): Foruden Stykker af Jensens Læsebog er særskilt gennemgaaet Erasmus Montanus af Holberg, hvortil er bleven knyttet Oplæsning og Gjennemgaaelse af Hostrups „tre folkelige Foredrag over dansk Digtekunst (Holberg — Ewald — Oehlenschläger).“ Følgende Stileopgaver ere givne: 1) Landlivets Behageligheder og Fortrin fremfor Bylivet. 2) Før, under og efter et Uveir. 3) Straffet Letsindighed (Fortælling). 4) Forskjellen mellem Munterhed og Vildskab. 5) Naar

man spænder Buen for høit, brister den (Fortælling). 6) De Fornøielser, de forskjellige Aarstider frembyde. 7) En Vandring gjennem Museet. 8) Livet i en Søstad. 9) Hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg var rig. 10) Om Skaden af ofte og unødigt at opsætte sit Arbeide. 11) (Selvalgt Opgave). 12) En Ildebrand om Natten. 13) Den Gjerriges Straf (Fortælling). 14) Skildring af en Dag i en Dagdrivers Levnet.

6te Klasse (3 Timer): Lassens Læsebog. Særskilt: Jacob von Tyboe, Erasmus Montanus, Aladdin, enkelte af Baggenses Rimbreve, Hostrups Gjenboerne, Wergelands Jan van Huysums Blomsterstykke. Hertil knyttet Literaturnotitser. Paabegyndt en Oversigt over den norsk-islandske Literatur. Stile: 1) Hvilke Fordele yder det selskabelige Liv? 2) En Del Mennesker lære Intet, fordi de lære alt for snart. 3) En Skolebog fortæller sin Historie. 4) Sammenlignende Fremstilling af den

skandinaviske Halvøes og Danmarks naturlige Beskaffenhed. 5) Hvilken Forskjel er der mellem Munterhed og Vildskab? 6) Betydningen af Ordsproget: "En Svale gjør ingen Sommer." 7) Om Geografiens Betydning som almindeligt Dannelsesmiddel og med Hensyn til det praktiske Liv. 8) Nord, Syd, Øst og Vest — hjemme er dog altid bedst. 9) Mennesket og Dyret. 10) Den Unges Sjæl er en ubeskreven Tavle (tabula rasa). 11) Om Kjedsomhed. 12) Det Gavnliges ved regelmæssig Virksomhed. 13) Selvvalgt Opgave. 14) Vær ikke for undselig, men heller ikke for fripostig.

7de Klasse (3 Timer): Lassens Læsebog. Særskilt: Ibsen, de Unges Forbund, Hertz, Svend Dyrings Hus, Hostrup, Gjenboerne, Ibsen, Kongsemnerne og Ballonbrevet. Hertil er knyttet Literaturnotitser og en kort Charakteristik af Forfatterne. Oversigten over den norsk-islandske Literatur fortsat og tilendebragt. Fællesliteraturen

efter M. Hammerichs „Danmarks og Norges Literatur i kort Overblik“ med passende Udvidelse af enkelte Partier. Stile:

- 1) Vitam non accepimus brevem, sed facimus.
- 2) Hvorved gjorde Carl sig fortjent til Tilnavnet „den Store?“
- 3) Hvorfor tillægge vi Alderdommen Ærværdighed og hvorledes bestemmes derved de Unges Forhold til de Gamle?
- 4) Hvilke Fordele bringe Videnskabernes Fremskridt ogsaa Almuen og den mindre oplyste Del af Samfundet?
- 5) Den Norske Fisker.
- 6) Kort Fremstilling af Feudalismens og Geistlighedens gradvise Svækkelse og Trediestandens Opkomst.
- 7) Menneskets Pligter med Hensyn til Dyrenes Behandling.
- 8) Grundene til Kalmarunionens korte Varighed.
- 9) Begrænsning er Styrke.
- 10) Karakteristik af Ludvig den 14des Tidsalder.
- 11) For hvilke Farer udsætter Mennesket sig ved en ensidig og ubetænksom Hengivelse i Fantasiens Magt?
- 12) Hvorfor kaldes Holberg den Norsk-Danske Li-

teratures Fader, og hvilken Betydning har han for denne? 13) Om Vikingelivets Væsen og Betydning. 14) Om Scenen og fornemmelig en Nationalscenes Betydning. 15) I hvilken Forstand kaldes Mennesket Skabningens Herre? 16) Hanseforbundets Indflydelse paa de nordiske Rigers Anliggender. 17) Hvad skulle gode Hoveder sige sig selv til Advarsel og middelmaadige til Beroligelse og Opmuntring?

4. I Tydsk.

2den Klasse (3 Timer): Tydsk Elementar- og Læsebog af Knudsen til ægte og uægte sammensatte Verber.

3die Klasse (2 Timer): Riises Læsebog. Autenrieths lille Grammatik, Formlæren gennemgaaet og repeteret; enkelte lettere syntaktiske Regler mundtlig fremsatte. Lette Stileøvelser.

4de Klasse (2 Timer): Af Autenrieths Læsebog, 1ste Afdeling læst 46 Sider Prosa og 24 Sider Poesi. I andet Halvaar er mindst $\frac{1}{2}$ Time ugentlig anvendt til Over-

sættelse fra Norsk til Tydsk efter Aalholms Stiløvelser. Formlæren gennemgaaet og de vigtigste syntaktiske Regler indøvede efter Løkkes mindre Grammatik.

5te Klasse (2 Timer): Af Autenrieths Læsebog, Prosa 50 Sider i 2den Afdeling. Nogle poetiske Stykker. Af og til Stile og Extemporeren til Indøvelse af Syntaxen.

6te Klasse (1 Time): Goethe, Hermann und Dorothea, Schiller, Wilhelm Tell. Extemporalstile til Indøvelse af Syntaxen.

7de Klasse (1 Time): Schiller, Wallensteins Lager og die Piccolomini. Stiløvelser og Extemporeren.

5. I Fransk.

3die Klasse (3 Timer): Sandbergs Lærebog helt ud, dog med Forbigaaelse af enkelte Stykker.

4de Klasse (2 Timer): Af Aalholms Læsebog (3die Udgave) læst Side 78—87 og 124—151. Ingerslevs Grammatik: Formlæren

læst i Sammenhæng og enkelte syntaktiske Regler lærte ved Henvisning til samme.

5te Klasse (3 Timer): Af samme Læsebog læst S. 175—188, 211—232, 266—279, samt enkelte poetiske Stykker. Ingerslevs Grammatik: Formlæren repeteret og det Vigtigste af Syntaxen gennemgaaet under Læsningen ved Henvisning til samme. En Time ugentlig anvendt dels til Diktat af forhen ulæste Stykker, dels, i den sidste Del af Aaret, til skriftlig Oversættelse fra Norsk til Fransk efter den i 3die Kl. benyttede Lærebog.

6te Klasse (2 Timer): Omtrent 70 Blade i Borrings Études littéraires. Ingerslevs Grammatik benyttet.

7de Klasse (1 Time): Omtrent 50 Blade i Borrings Études littéraires. Grammatiken repeteret.

6. I Religion.

2den Klasse (2 Timer): Vogts Bibellistorie for Borger- og høiere Almueskoler fra

§ 139 til § 171. Pontoppidans Forklaring (Sverdrups Bearbejdelse), 1ste Part.

3die Klasse (2 Timer): Samme Bibelhistorie fra § 162 til § 172 samt fra Begyndelsen til § 39. Forklaringen, 2den Part.

4de Klasse (2 Timer): Kurtz's Bibelhistorie fra Begyndelsen til det Babyloniske Fangenskab. Sammes Religionslærebog, hele første Part og de vigtigste Paragrafer i de følgende 4 Parter.

5te Klasse (2 Timer): Det samme som i 4de Klasse.

6te Klasse (3 Timer): Kurtz's Bibelhistorie fra Begyndelsen til det Babyloniske Fangenskab. Af Lærebogen: om Naademidlerne. Hele Nissens Kirkehistorie. Hele Johannes Evangelium i Grundsproget.

7de Klasse (3 Timer): Hele Kurtz's Bibelhistorie og Religionslærebog. Nissens Kirkehistorie. Johannes Evangelium i Grundsproget.

7. I Historie.

2den Klasse (2 Timer): Nissens Verdenshi-

storie fra § 55 (Alfred den Store) til § 90 (Soliman den 2den).

3die Klasse (2 Timer): Samme Bog fra § 88 (Karl den 5te) til § 118 (den første Koalitionskrig).

4de Klasse (2 Timer): L. K. Daas Oldtidens Historie fra Begyndelsen til de puniske Krige, dog med Forbigaaelse af flere Stykker, der synes lidet at høre hjemme i en Skolebog.

5te Klasse (2 Timer): Samme Bog fra de puniske Krige til Enden, og Daas Middeldalderens Historie fra Begyndelsen til „Frankrige under Kapetingerne“ (S. 92).

6te Klasse (2 Timer): Daas Middeldalderens Historie fra Korstogene til Enden og Sammes nyere Historie fra Begyndelsen til de skandinaviske Rigers Historie efter 1660.

7de Klasse (2 Timer): Fra de skandinaviske Rigers Historie efter 1660 indtil den franske Revolution efter Daas Lærebog i den nyere Historie. Fra Revolutionen til vore

Dage efter Nissens Verdenshistorie. Derhos hele Historien repeteret.

8. I Geografi.

2den Klasse (2 Timer): Geelmuydens Geografi for Begyndere fra Spanien til Amerika. Sydows Vægkarter jævnlig benyttede.

3die Klasse (2 Timer): Samme Bog fra Afrika til Enden, samt Indledningen, og repeteret forfra til Danmark. Sydows Vægkarter.

4de Klasse (2 Timer): Geelmuydens Lærebog fra Europa til Storbritannien og Ireland.

5te Klasse (2 Timer): Samme Lærebog fra Storbritannien og Ireland til Asia.

6te Klasse (1 Time): Asia og Afrika, samt Indledningen efter samme Bog.

7de Klasse (1 Time): Samme Bog, Amerika og Australia og repeteret det Hele.

9. I Mathematik.

2den Klasse: (Praktisk Regning, 3 Timer): Efter Kroghs Regnebog de fire Regningsarter med benævnte hele og brudne Tal;

blandede Opgaver. Enkelt og sammensat Reguladetri ved Reduktion til Enheden.

3die Klasse (4 Timer): Efter forberedende Øvelser er af Dr. O. I. Brochs Arithmetik gennemgaaet og repeteret 1ste Bog indtil Afsnittet om Primtal.

4de Klasse (4 Timer): Efter Dr. Brochs Lærebøger er i Arithmetik først repeteret 1ste Bog, dernæst gennemgaaet og repeteret 2den Bog indtil Afsnittet om Kjædebrøk. I Geometri er 1ste Bog læst og repeteret.

5te Klasse (4 Timer): Efter samme Lærebøger er i Arithmetik læst og repeteret af 2den Bog Læren om Forhold og Proportioner, desuden hele 3die Bog. I Geometri er 2den, 3die og 4de Bog læst og repeteret.

6te Klasse (4 Timer): Efter samme Lærebøger er i Arithmetik 4de Bog, undtagen Afsnittet om ubestemte Ligninger, og i

Geometri 6te, 7de, 8de og 9de Bog læst og repeteret.

7de Klasse (3 Timer): Efter samme Lærebøger er først gennemgaaet Læren om Logarithmer og dernæst hele Arithmetiken og Geometrien repeteret.

B. Middelskolen.

Klasse II.

Religion (3 Timer): Af Luthers Katechismus de 4 første Parter, Morgen- og Aftenbønnerne og en Del af Sententserne. Vogts Bibelhistorie for Borger- og høiere Almueskoler fra Begyndelsen til 5te Mosebog. Læsning af Jesu Lidelseshistorie dels efter Psalmebogen, dels efter Testamentet, de første Kapitler af Apostlernes Gjæringer, udvalgte Stykker af Mosebøgerne. Psalmer.

Norsk (4 Timer): 1 Time Deklamation, 1 Time Analyse; i andet Halvaar et ugentligt Pensum i norsk Grammatik, hvori er gennemgaaet 22 Sider (efter Løkkes lille

Grammatik), 1 Time Diktat, 1 Time Læsning.

Tydsck (7 Timer): Af Knudsens Læsebog er gjennemgaaet til Fabler, fraregnet Adjektivernes Komparation, Adverbier og Talord.

Historie (3 Timer): Nissens Verdenshistorie fra Begyndelsen til § 35 (Marius og Sulla).

Geografi (2 Timer): Geelmuydens Geografi for Begyndere fra Europa til Italien, med Forbigaaelse af Et og Andet.

Naturkundskab: I Botanik er Terminologien indøvet under stadig Forevisen af dels levende Planter, dels Tegninger. — I Zoologi er givet en almindelig Indledning, alt mundtligt.

Regning: De fire Regningsarter med benævnte hele Tal. blandede Opgaver. De fire Regningsarter i Brøk med ubenævnte og benævnte Tal.

Klasse I.

Religion: Vogts lille Bibelhistorie undtagen Afsnittet „fra Riget deles“ til „Det nye Testamente.“ Luthers Katechismus: De

ti Bud, Troens Artikler, Fader vor, Daabs- og Nadverordene uden Luthers Forklaringer. 10 Psalmer.

Norsk: Læsning: De to første Afdelinger af Jensens Læsebog samt udvalgte Stykker af 3die Afdeling; de fleste Fortællinger mundtligt gjengivne. Lært udenad og fremsagt 6 Prosa- og 12 Poesistykker. — Grammatik: Mundtligt indøvet Hovedtaledelene og den enkelte Sætning, dels uden, dels i Forbindelse med Analyse efter Læsebogen; Substantivernes og Verbernes Bøining. — Afskrift efter Bog eller af noget Udenadlært. Diktat.

Tydsks (kun i andet Halvaar): Af Knudsens Elementar- og Læsebog læst til Side 29. Øvelse i mundtlig og skriftlig Oversættelse af korte Sætninger saavel fra Tydsks til Norsk som fra Norsk til Tydsks.

Historie: Af Verdenshistorien: De ældste Folkeslag, det Persiske Rige — Cyrus, Cambyses, Darius —, Grækerne — Trojanerkrigen, Perserkrigene —, Alexander den

Store, Romerne — Roms Anlæg og første Stridigheder med Naboerne, Camillus, Kri- gen med Tarent, de Puniske Krige, Han- nibal. — Af Norges Historie: De vigtigste Personer og Begivenheder fra Harald Haar- fager til Sigurd Jordsalafarers Død.

Geografi: Jordens Skikkelse, Bevægelse, Stør- relse, Æqvator, Parallelcirkler, Meridianer, de fem Zoner, Oversigt over Land og Vand, — Alt mundtligt efter Globus og Vægkart. Europas fysiske Geografi, Norge, Sverige, Danmark, de Britiske Øer, Holland, Bel- gien, Frankrige, Spanien, Portugal, Ita- lien og Schweiz i Udtog efter Geelmuy- dens Geografi for Begyndere.

Regning: Titalsystemet forklaret. Indøvet de fire Regningsarter i ubenævnte og de to første i benævnte hele Tal, med dertil hørende Tabeller, Hovedregning.

Skrivning: De smaa og de store Bogstaver. Sammenskrift.

IV.**Extrakt af Skolens Regnskab for
Aaret 1871.**

	Indtægter.	Spd.	Skill.
1. Skole-, Indskrivnings-, Lys- og Brændepenge	4718.	108	
2. For Testimonier og Dimission	104.	„	
3. Faste aarlige Indtægter	280.	96	
4. Købesummer og Afdrag paa resterende Købesummer af solgt Jordegods	288.	1	
5. Renter af Obligationer	5655.	75	
6. Andre Renter	166.	5	
7. Jordegodsindtægter	1405.	34	
8. Forskjellige Indtægter	75.	34	
	<u>12693.</u>	<u>113</u>	

Udgifter.

1. Lønninger	7748.	79
2. Pensioner	620.	„
3. Timebetaling.	385.	34
4. Bibliotheket	169.	87
	<u>Lateris 8923.</u>	<u>80</u>

	Transport 8923.	80
5.	Reparationer . . . ,	273. 92
6.	Lys, Olie og Brænde	208. 39
7.	Skatter og Afgifter	411. 71
8.	Det nye Gymnastiklokale . . .	309. 78
9.	Forskjellige Udgifter	307. 41
	<hr/>	
	10434.	41

Skolens Formue foruden dens Bygninger, Bibliothek og Inventarium var den 1ste Januar 1870 117,831. 93
 hvoraf udlaant i faste Eien-
 domme 112,487. 49
 og den 31te December 1870 120,091. 45
 hvoraf udlaant . . 113,487. 49

V.

Til Examen Artium i 1870 dimitteredes fra Skolen 13 Disciple, der alle bestod Examen, de 12 med Hovedcharakteren laudabilis og 1 med Hovedcharakteren haud illaudabilis og forøvrigt med følgende Specialcharakterer:

Navne.	Norsk.	Lat. Overs.	Latin.	Graesk.	Hebraisk.	Tydsck.	Fransk.	Engelsk.	Religion.	Historie.	Geograph.	Arithmetik.	Geometri.	Sum.	Hoved-charakter.
1. Angell, Hans B. . . .	3	3	2	2	—	1	3	—	2	1	1	1	1	20	laud.
2. Brynildsen, Jon . . .	3	3	3	3	—	1	1	1	2	3	1	2	3	26	laud.
3. Eriksen, Harald . . .	3	2	1	1	1	1	1	—	1	2	1	1	1	16	laud.
4. Gjerding, Anton . . .	2	3	2	3	—	3	3	—	2	4	1	2	2	27	laud.
5. Hansen, Vollert . . .	3	2	1	2	2	2	3	—	2	2	1	2	2	24	laud.
6. Jeussen, Jørgen . . .	3	3	2	1	—	3	2	2	2	3	2	2	1	26	laud.
7. Jæger, Nicolai	4	2	3	3	—	2	1	—	2	4	2	2	1	26	laud.
8. Lind, Oluf	3	2	2	2	—	1	2	2	3	2	1	2	1	23	laud.
9. Mohr, Einar	4	3	3	3	—	2	2	3	2	2	2	2	2	30	laud.
10. Platou, Peter	3	3	1	2	—	2	2	—	1	1	1	1	1	18	laud.
11. Rasmussen, Jonas . . .	4	4	3	2	—	2	2	2	2	1	1	1	1	25	laud.
12. Smitt, Anton	3	3	2	3	1	2	2	—	2	1	1	1	1	22	laud.
13. Walnum, Jacob.	4	3	3	2	—	3	3	—	3	3	1	1	2	28	laud ill.

Til dette Aars Examen Artium ere følgende
12 Disciple anmeldte:

1. Christian Garmann Andersen, 18 Aar, Søn af Snedkermester A. Andersen, indkom 1863 i Skolens 1ste Klasse.
2. Carl Even Bjørset, 17 Aar, Søn af Overlærer C. A. Bjørset, indkom 1864 i 1ste Klasse.
3. Simon Nicolai Fauske, 19³/₄ Aar, Søn af afdøde Kontrollør S. Fauske, indkom 1866 i 3die Klasse.
4. Frederik Vilhelm Hansen, 20 Aar, Søn af Bødkermester F. V. Hansen, indkom 1862 i 1ste Klasse.
5. Thomas Brown Lie Hermansen, 18¹/₂ Aar, Søn af Landhandler H. O. Hermansen, indkom 1863 i 1ste Klasse.
6. Louis Theodor Høegh, 17 Aar, Søn af afd. Skibscapitain P. T. Høegh, indkom ved Nytaar 1868 i 4de Klasse.
7. Joachim Ege Kobro, 18 Aar, Søn af Sogneprest J. L. Kobro, indkom 1866 i 3die Klasse.

8. Alfred Severin Krohn, 19³/₄ Aar, Søn af Skibscapitain C. C. Krohn, indkom 1861 i 1ste Klasse.
9. Johan Joachim Meyer Marstrander, 17¹/₄ Aar, Søn af Kjøbmand F. Marstrander, indkom 1864 i 3die Klasse.
10. Hans Jacob Sparre Schneider, 18¹/₂ Aar, Søn af afd. Districtslæge A. Schneider, indkom 1865 i 3die Klasse.
11. Alf Torp, 17³/₄ Aar, Søn af afd. Capitain F. A. Torp, indkom 1865 i 2den Klasse.
12. Vilhelm Theodor Trøye, 19¹/₂ Aar, Søn af Kirketjener A. Trøye, indkom efter tidligere at have været Discipel af Skolen 1868 i 5te Klasse.

End videre afgaar til Universitetet med Skolens Dimissions-Attest Johan Gørbitz Mohn, 18 Aar gammel, Søn af Kjøbmand Christian J. Mohn, efter at have underkastet sig det i Skoleforordningens § 103 omhandlede private Tentamen.

Paa egne og Medlæreres Vegne giver jeg mig den Ære at indbyde Disciplenes Forældre og Foresatte, samt Enhver ellers, der interesserer sig for Skolen og dens Virksomhed, til at overvære den mundtlige Deel af Examen, der afholdes i den Orden, som efterfølgende Tabel udviser.

Bergen, Juni 1871.

I. Geelmuyden.

Tabel,

hvorefter den offentlige Examen ved Bergens Kathedralskole
afholdes i 1871.

Fredag den 30te Juni.

Formiddag.		Eftermiddag.	
Kl. 7 a.	Latin, Rector i No. 1.	Kl. 5 b.	Religion, Jordan i No. 7.
— 6 a.	Græsk, Bjørset i No. 3.	4 b.	Fransk, Nielsen i No. 6.
— 5 a.	Historie og Geografi, Nielsen i No. 7.		
— 4 a.	Latin, Reehorst i No. 6.		
— 3 A.	Norsk, Jordan i No. 8.		
— 3 B.	Latin, Johnsen i No. 9.		
— 2 A.	Norsk, Prøys i No. 4.		
— II. M. a.	Religion, Gran i No. 2.		
— I. M. a.	Religion, Lange i No. 10.		

Løverdag den 1ste Juli.

Formiddag.

- Kl. 7 a. Tydsk, Johnsen i No. 1.
- 7 b. Hist. og Geografi, Reehorst
i No. 4.
- 6. Fransk, Holfeldt i No. 3.
- 5 a. Latin, Bjørset i No. 7.
- 4 b. Religion, Jordan i No. 6.
- 3 A. Religion, Nielsen i No. 8.
- 2 B. Latin, Sommerfelt i No. 5.
- II. M. a. Naturkundskab, Johan-
nessen i No. 2.
- II. M. b. Religion, Gran i No. 9.

Eftermiddag.

Mandag den 3die Juli.

Formiddag.

- Kl. 7 a. Religion, Jordan i No. 5.
- 7 b. Latin, Rector i No. 1.
- 6 b. Græsk, Bjørset i No. 3.
- 5 b. Mathematik, Johannessen i
No. 7.
- 4 b. Latin, Reehorst i No. 6.
- 3 B. Religion, Nielsen i No. 9.
- 2 A. Tydsk, Prøys i No. 4.
- II. M. a. Regning, Gran i No. 2.
- II M. b. Norsk, Sommerfelti No. 8.
- I M. b. Religion, Lange i No. 10.

Eftermiddag.

- Kl. 3 A. Mathematik, Johannessen i
No. 8.

Tirsdag den 4de Juli.

Formiddag.

- Kl. 7 a. Matematik, Johannessen i No. 1.
- 7 b. Tydsk, Johnsen i No. 4.
- 6 a. Latin, Rector i No. 3.
- 5 a. Græsk, Bjørset i No. 7.
- 5 b. Fransk, Nielsen i No. 9.
- 4 a. Historie og Geografi, Reehorst i No. 6.
- 3 A, a. Latin, Holfeldt i No. 8.
- 2 B. Tydsk, Prøys i No. 5.
- II M. b. Geografi, Gran i No. 2.
- I. M. a. Norsk, Lange i No. 10.

Eftermiddag.

- Kl. 3 A. Geografi, Prøys i No. 8.
- 3 B. Matematik, Johannessen i No. 9.
- 2 A. Regning, Gran i No. 4.

Onsdag den 5te Juli.

Formiddag.

- Kl. 7. Fransk, Holfeldt i No. 1.
- 6 a. Tydsk, Johnsen i No. 5.
- 6 b. Latin, Rector i No. 3.
- 4 a. Religion, Jordan i No. 6.
- 4 b. Græsk, Reehorst i No. 8.
- 2 A. Religion, Nielsen i No. 4.
- II. M. a. Geografi, Gran i No. 2.
- II. M. b. Naturkundskab, Johannes-
nessen i No. 9.
- I. M. b. Norsk, Lange i No. 10.

Eftermiddag.

- Kl 2 B. Regning, Gran i No. 5.

Thorsdag den 6te Juli.

Formiddag.

- Kl. 7 a. Hist. og Geografi, Reehorst i No. 1.
- 7 b. Matematik, Johannessen i No. 4.
- 6 a. Religion, Jordan i No. 3.
- 5 a. Tydsk, Johnsen i No. 7.
- 5 b. Græsk, Bjørset i No. 6.
- 3 A, b. Latin, Holfeldt i No. 8.
- 3 B. Fransk, Nielsen i No. 9.
- 2 B. Norsk, Prøys i No. 5.
- II. M. a. Norsk, Sommerfelt i No. 2.
- I. M. a. Tydsk, Lange i No. 10.

Eftermiddag.

- Kl. 6. Engelsk, Schmidt i No. 3.
- 4 a. Fransk, Nielsen i No. 6.
- II. M. b. Regning, Gran i No. 2.

Fredag den 7de Juli.

Formiddag.

- Kl. 7. Engelsk, Schmidt i No. 1.
- 6 a. Historie og Geografi, Reehorst i No. 3.
- 6 b. Religion, Jordan i No. 8.
- 5 a. Matematik, Johannessen i No. 7.
- 5 b. Tydsk, Johnsen i No. 9.
- 4 a. Tydsk, Sommerfelt i No. 6.
- 2 A. Historie, Prøys i No. 4.
- 2 B. Historie, Nielsen i No. 5.
- II M. b. Historie, Gran i No. 2.
- I M. b. Tydsk, Lange i No. 10.

Eftermiddag.

- Kl. 3 A. Historie, Gran i No. 8.

Løverdags den 8de Juli.

Formiddag.

- Kl. 7 b. Græsk, Bjørset i No. 1.
- 6 b. Tydsk, Johnsen i No. 3.
- 5 a. Religion, Jordan i No. 7.
- 5 b. Historie og Geografi, Nielsen i No. 5.
- 4 a. Græsk, Reehorst i No. 6.
- 4 b. Matematik, Johannessen i No. 8.
- 3 B. Historie, Gran i No. 9.
- 2 A. a. Latin, Holfeldt i No. 4.
- II. M. a. Tydsk, Sommerfelt i No. 2.
- I. M. a. Hist. og Geografi, Lange i No. 10.

Eftermiddag.

Mandag den 10de Juli.

Formiddag.	Eftermiddag.
Kl. 7 a. Græsk, Bjørset i No. 1. — 6 a. Matematik, Johannessen i No. 3. — 6 b. Historie og Geografi, Ree- horst i No. 7. — 4 b. Tydsk, Sommerfelt i No. 6. — 3 A. Tydsk, Prøys i No. 8. — 3 B. Norsk, Jordan i No. 9. — 2 A, b. Latin, Holfeldt i No. 4. — 2 B. Religion, Nielsen i No. 2. — II. M. a. Mistorie, Gran i No. 2. — I. M. b. Hist. og Geografi, Lange i No. 10.	Kl. 7 { Hebraisk, Jordan i No. 1. — 6 { — 5 a. Fransk, Nielsen i No. 7. — 4 a. Matematik, Johannessen i No. 6. — 3 B. Geografi, Gran i No. 9.

Tirsdag den 11te Juli.

Formiddag.

- Kl. 7 b. Religion, Jordan i No. 1.
- 6 b. Matematik, Johannessen i No. 3.
- 5 b. Latin, Bjørset i No. 7.
- 4 b. Historie og Geografi, Ree-
horst i No. 6.
- 3 A. Fransk, Holfeldt i No. 8.
- 3 B. Tydsk, Johnsen i No. 9.
- 2 A. Geografi, Prøys i No. 4.
- 2 B. Geografi, Nielsen i No. 5.
- II M. b. Tydsk, Sommerfelt i No. 2.
- I M. Regning, Lange i No. 10.

Eftermiddag.

Onsdag den 12te Juli prøves de til Optagelse i Skolen Anmeldte.
Løverdags den 15de Juli Kl. 10 meddeles Examens Udfald.
Examen begynder hver Formiddag Kl. 9, Eftermiddag Kl. 4.
